

Facultatea de Teologie din Craiova a organizat în zilele de luni și marți, 22-23 octombrie, Simpozionul Național „Isihasmul Românesc: tradiție și actualitate”. Evenimentul a avut loc în Aula „Mitropolit Nestor Vornicescu”, din incinta noului sediu al facultății, din strada Brestei, nr. 24.

Primul eveniment academic de seamă, organizat în cadrul „Zilelor spiritualității și culturii teologice în Cetatea Băniei”, a avut loc luni și marți, fiind așezat sub genericul „Isihasmul românesc: tradiție și actualitate”. Simpozionul face parte din activitățile inițiate de Facultatea de Teologie din Craiova în anul universitar 2018-2019, adăugându-se preocupărilor academice și de cercetare din cadrul celei mai înalte instituții de teologie din Cetatea Băniei. Coordonator al lucrărilor, pr. conf. univ. Nicolae Răzvan Stan, Decanul Facultății de Teologie din Craiova, i-a întâmpinat pe aleșii invitați printr-un mesaj de bun venit și de mulțumire pentru interesul arătat temei propuse. „Ca stare duhovnicească, isihasmul presupune trăirea lui Dumnezeu încă din această lume. Potrivit cuvintelor Mântuitorului Hristos, Împărăția lui Dumnezeu este prezentă în viața tuturor celor care prin rugăciune și sfințenie se deschid lucrării lui Dumnezeu. Ca templu al Duhului Sfânt și ca ființă teologică prin excelență, persoana umană este chemată să-L primească pe Dumnezeu în lăuntrul său. Inima omului, așa cum mărturisesc Sfinții Părinți, este locul cel mai prețios în care Dumnezeu dorește să se așeze și să locuiască. El bate la porțile fiecărei inimi în parte și dorește cu ardoare să fie primit, pentru a ne aduce pacea și bucuria Sa, dar mai ales slava cea dumnezeiască prin care prin care suntem transpuși în comuniunea de viață și de sfințenie a Preasfintei Treimi”, a spus pr. conf. dr. Răzvan Stan, Decanul Facultății de Teologie din Craiova.

„Isihasmul alege din multele oferte ale minții numai pe Dumnezeu pentru

că El este totul”

În deschiderea simpozionului, luni, 22 octombrie, corul facultății, condus de pr. lect. univ. dr. Adrian Mazilița și asist. univ. dr. Victor Șapcă, a oferit invitaților un buchet de cântări religioase. A urmat cuvântul de binecuvântare, rostit de Înaltpreasfințitul Părinte Irineu, Arhiepiscopul Craiovei și Mitropolitul Olteniei. „Simpozionul acesta este o încântare pentru sufletele noastre, mai ales că nu îl privim numai dintr-o perspectivă tehnică. Isihasmul ne duce cu mintea la părinții rugători, la părinții pustiei, la cei care au exersat această comuniune cu Dumnezeu în rugăciune. De fapt isihasmul este o reîntoarcere a omului în interior, este o concentrare a minții în inimă și o apropiere de Dumnezeu în comuniune. Noi ne străduim ca prin rugăciune să intrăm în comuniune cu Dumnezeu și, în această stăruință și străduință, noi primim harul Duhului Sfânt. În mod evident, isihasmul este o legătură sfântă cu Dumnezeu, după cum afirma Fericitul Augustin: «Ne-ai făcut pentru Tine Doamne și neliniștit este sufletul nostru până ce se va sălășlui întru Tine». Deci suntem făcuți de Dumnezeu și permanent ne îndreptăm spre Dumnezeu, ca El să vină, să se sălășluiască întru noi, să ne curățească de toată întinăciunea și să mântuiască sufletele noastre. Această dorință a noastră este sădită în însăși ființa noastră. Nu putem avea legătură cu soarele, spunea Sfântul Atanasie cel Mare, dacă nu am avea în ochii noștri ceva din soare. Prin urmare, nu am putea avea nicio legătură cu Dumnezeu, dacă El n-ar fi pus în sufletele noastre și în ființa noastră această legătură. De aceea, Sfântul Maxim Mărturisitorul considera că noi suntem parte a lui Dumnezeu, suntem în relație cu El și El însuși dorește să tea de vorbă cu noi, după cum spune Psalmistul: «Stătut-a în dialog cu dumnezeii». De aici înțelegem că suntem chemați la îndumezeire prin însăși actul creației, prin faptul că suntem după chipul lui Dumnezeu și chemați la asemănarea cu El. Așadar, ne străduim prin rugăciune și concentrare ca să ne facem mintea una pentru că, din cauza păcatului, ne-am risipit, ne-am împrăștiat în așa fel încât să nu mai avem o singură direcție, ci mai multe. Așadar, isihastul este acela care selectează în sufletul său multele oportunități, multele oferte ale minții și alege numai pe Dumnezeu pentru că El este totul, El este Singurul, El este Mirele, iar sufletul nostru este mireasa Sa”, a spus IPS Părinte Mitropolit.

„În Dumnezeul Cel infinit, toate sunt infinite”

Prima sesiune de comunicări, moderată de pr. conf. dr. Nicolae Răzvan Stan, a fost deschisă cu referatul pr. prof. univ. dr. Ștefan Buchiu, de la Facultatea de Teologie „Justinian Patriarhul” din București, care a vorbit despre „Importanța și semnificația energiilor divine necreate pentru teologia și spiritualitatea ortodoxă”. „Dacă noi ajungem prin puterea Duhului Sfânt să ne unim tainic cu Hristos, atunci participarea noastră la harul divin sau la energiile divine necreate devine o realitate transformatoare și transfiguratoare din punct de vedere ontologic. Dogma hristologică privită din perspectiva energiilor sau lucrărilor Treimice clarifică și conținutul dogmei ontologice și al celei cosmologice în ceea ce privește modul prezenței lui Dumnezeu în om și

în cosmos, care este unul energetic”, a menționat pr. prof. dr. Ștefan Buchiu. În continuare, a luat cuvântul protos. Grigorie Sandu, de la Mănăstirea „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” – Prisaca, de lângă Craiova. Cuvioșia sa a vorbit despre „Posibilități de viețuire isihastă în zilele noastre”. „În Dumnezeu Cel infinit, toate sunt infinite și ca urmare, nu există nicio ierarhizare. Sunt la fel de atotcuprinzătoare și puterea de a iubi și puterea de a raționa, și puterea de a voi, și puterea de a dori, și puterea de a respinge ceva, ca să nu ne referim decât la puterile sufletești, cele mai direct implicate în propășirea spre viața isihastă. La om aceste puteri, date lui după chipul lui Dumnezeu, sunt nu numai limitate, ci și diferite ca intensitate de evidențiere în lucrare, ceea ce duce la o ierarhizare a lor, diferită de altfel și de la om la om. Pe cel mai înalt tron ar trebui să stea, ca împărăteasă, puterea de a iubi, căci numai astfel putem ridica chipul primit la asemănarea cu Dumnezeu, care este iubire. Aceasta înseamnă că tot ceea ce facem, trebuie să facem din iubire de Dumnezeu și de aproapele. Ce facem și cum facem ar trebui să ne spună rațiunea, ca regină a celorlalte puteri sufletești ale omului, făcut de Dumnezeu ființă rațională. Ea trebuie pusă în mișcare de frica de Dumnezeu, adică grija de a nu greși prin ce facem în fața lui Dumnezeu”, a afirmat protos. Grigorie Sandu.

„Legătura și duhul isihast în Mănăstirea Lainici”

Ultima intervenție din prima sesiune de comunicări a aparținut părintelui arhimandrit Ioachim Pârvulescu, exarhul mănăstirilor din Arhiepiscopia Craiovei și Starețul Mănăstirii Lainici. Cuvioșia sa a vorbit despre „Aflarea moaștelor Sfântului Irodion de la Mănăstirea Lainici – încununare a rugăciunii”, realizând o descriere amplă a vieții, faptelor minunate și evlaviei de care se bucură Luceafărul Olteniei între credincioșii Bisericii Ortodoxe Române. „Sfântul Irodion încheie lanțul neoisihasmului românesc de secol IX. Secolul XX a adus iarăși la Sfânta Mănăstire Lainici o revitalizare a vieții isihaste duhovnicești prin cuviosul părinte stareț Calinic Cărăvan. La moartea sa, ne-a rămas de la dânsul o fotografie cu părintele Ioan Kulighin, pe care i-m înmânat-o părintelui Sofian Boghiu în anul 2006, când ne-a ajutat la pictarea bisericii. Părintele Sofian a rămas surprins că starețul nostru păstrase această fotografie la sine ca pe o icoană de mare preț. Prin urmare, părintele Calinic Cărăvan l-a cunoscut personal pe părintele Ioan Kulighin, marele isihast de la Mănăstirea Optina, care a adus la Mănăstirea Sf. Antim din București, prin Mișcarea Rugul Aprins, duhul rugăciunii isihaste învățate la Mănăstirea Optina, în Rusia. Iată prin urmare legătura și duhul isihast în Mănăstirea Lainici, începând cu Sfântul Irodion și cu ceilalți părinți rugători care au viețuit aici”, a încheiat părintele arhimandrit.

Invitați de seamă

În prima zi a întâlnirii au mai luat cuvântul: pr. prof. univ. dr. Cristinel Ioja (Facultatea de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea”, Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad), Relevanța Isihasmului pentru Dogmatica ortodoxă; pr. prof. univ. dr. Ioan Popescu (Facultatea de

Teologie, Litere, Istorie și Arte, Universitatea din Pitești), Transcendență și imanență în teologia isihastă; arhim. lect. univ. dr. Nathanael Neacșu (Facultatea de Teologie Ortodoxă, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași), Monahism, isihasm și universalitate în gândirea Arhim. Sofronie Saharov; pr. prof. univ. dr. Vasile Vlad (Facultatea de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea”, Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad), Dimensiunea sacramentală a vieții duhovnicești în gândirea teologică a Părintelui Arsenie Boca; pr. conf. univ. dr. Nicușor Beldiman (Facultatea de Teologie Ortodoxă „Justinian Patriarhul”, Universitatea din București), Identitatea isihastă a monahismului românesc reflectată în scrierile Sfinților Gheorghe și Calinic de la Cernica; pr. lect. univ. dr. Filip Albu (Facultatea de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea”, Universitatea „Aurel Vlaicu” din Arad), Elemente ale isihasmului în predica părintelui Cleopa Ilie; drd. Eugen Buchiu (Facultatea de Teologie Ortodoxă, Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca), False forme de spiritualitate la formațiunile neoprotestante; arhim. lect. univ. dr. Benedict Valentin Vesa (Facultatea de Teologie Ortodoxă, Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca), Sfântul Isaac Sirul și tradiția filocalică românească; conf. univ. dr. Codrina-Laura Ioniță (Universitatea Națională de Arte „George Enescu” Iași, Facultatea de Arte Vizuale și Design), Sandu Tudor și „Rugul Aprins al Maicii Domnului”; pr. dr. Cristian Antonescu (Redactor-șef Departamentul de carte teologică al Editurilor Patriarhiei Române), Învățătura despre trezvie a Sf. Vasile de la Poiana Mărului în Predosloviile la lucrările despre rugăciune ale Sf. Grigorie Sinaitul și Sf. Filotei Sinaitul; drd. Mădălin Gheorghe Lucian Trohonel (Facultatea de Teologie Ortodoxă, Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca), Sfântul Irodion de la Lainici – fragmentarium românesc de trăire isihastă.

Pr. Ioniță Apostolache

